

DOI <https://doi.org/10.21697/ucs.2022.29.1.01>

**MŁODZI W ŚWIECIE NAUKI:
DZIEDZICTWO WIEDZY I NOWE PERSPEKTYWY BADAWCZE.
WSTĘP REDAKTORKI TOMU**

Szanowne Czytelniczki,

Szanowni Czytelnicy,

Joseph Conrad w *Jądrze ciemności* napisał: „kiedy jest się młodym, trzeba zobaczyć różne rzeczy, zbierać doświadczenia, myśli, poszerzać horyzonty” – nie sposób nie zgodzić się z tymi słowami. Niewątpliwie młodość to czas poszukiwań, zadawania pytań i zdobywania odpowiedzi, gotowość do podejmowania polemiki oraz otwartość na poznawanie różnych punktów widzenia, dlatego główną ideą niniejszego numeru „Uniwersyteckiego Czasopisma Socjologicznego / Academic Journal of Sociology” jest zwrócenie szczególnej uwagi na młode pokolenie. Po pierwsze, poprzez zaproszenie młodych naukowców do współtworzenia tego numeru UCS i stworzenie płaszczyzny do dzielenia się zdobytą wiedzą oraz wynikami swoich badań. Po drugie, poprzez objęcie młodzieży zainteresowaniami badawczymi doświadczonych naukowców – zwrócenie uwagi na poglądy i zainteresowania młodych ludzi. Zostało to odzwierciedlone w tytule niniejszego tomu, implikującej permanentne odtwarzanie i zarazem przetwarzanie wiedzy przez kolejne pokolenia ludzi nauki. Współcześni magiŝtrowie czy doktoranci powinni juŝ na tym etapie swoich karier odkrywać w sobie pasję do uprawiania działalności naukowej, gdyż to właśnie oni będą stanowić o przyszłym jej kształcie. Oni także będą dokonywać selekcji dorobku juŝ zastanego, sprawdzając jego trafność w nowych warunkach.

Przed młodymi ludźmi stoi wiele wyzwań, gdyż współczesny świat nie jest wolny od tragicznych wydarzeń. Niewątpliwie należy do nich inwazja Rosji na Ukrainę rozpoczęta 24 lutego 2022 r. i jej destrukcyjny wpływ na losy milionów osób, w tym wielu młodych ludzi, którzy zostali zmuszeni do radzenia sobie ze stratą członków rodziny, przyjaciół, domów, posiadanych do tej pory planów i nadziei. Odpowiedzialność, która na nich spadła, spowodowała, że musieli stać się dojrzałymi niemal z dnia na dzień (Papiernik 2022), wykazując się niejednokrotnie moralną dzielnością i chęcią stawiania czoła agresji wroga. Polska młodzież również nie była obojętna na cierpienie naszych wschodnich sąsiadów i nie bała się głośno sprzeciwić wojnie. Przykładem tego może być manifest w Wieluniu zainicjowany przez uczniów Zespołu Szkół nr 3 im. Mikołaja Kopernika, którzy oprócz zaangażowania w zbiórki żywności i środków higieny organizowane w szkole, podczas protestu przeciwko rosyjskiej agresji, wyrazili swój sprzeciw dla agresji i z kartek trzymany nad głowami utworzyli flagi – ukraińską oraz polską (Grzelak-Plewińska, Barańska-Bekrycht 2022). Młodzież była zaangażowana także w manifest *Solidarni z Ukrainą*, który odbył się we Wrocławiu. Wzięło w nim udział kilkanaście młodzieżowych organizacji z Dolnego Śląska, zaś po wysłuchaniu hymnów głos zabrali przedstawiciele młodzieży z Polski i Ukrainy (Gajdamowicz 2022). Młodzi ludzie chcą podejmować działania i zabierać głos w ważnych sprawach, ponieważ mają wpływ na to, jak będzie wyglądać przyszłość.

Dwudziesty dziewiąty numer UCS otwiera esej pt. *Zderzenie ideologii i utopii. Jakobińskie ruchy społeczne XXI w. w świeckiej odŝtonie* napisany przez Tomasza M. Korczyńskiego. Autor dokonał w nim teoretycznej analizy zjawiska ideologii oraz utopii. Opierając swoje rozważania na dziele Karla Mannheim'a, podjął się skonfrontowania go z koncepcją Shmuela N. Eisenstadta zawartą w części tekstu *O jakobińskim komponencie ruchów fundamentalistycznych*. W eseju postawiono tezę mówiącą o tym, iż w każdym nowoczesnym ruchu fundamentalistycznym można dopatrzeć się silnego komponentu jakobińskiego. W celu weryfikacji autor odniósł się do różnych ruchów społeczno-politycznych. Ponadto postawiono pytanie o kondycję ideologii oraz ruchów społecznych, na które przedstawiono możliwą odpowiedź. Niewątpliwie esej ten może pobudzić czytelnika do refleksji oraz zachęcić do dalszych dyskusji w tym obszarze.

Kolejną propozycją jest artykuł Mateusza Bieńkowskiego pt. *Współczesne koncepcje cyklicznej zmiany społecznej*, który skupił się na koncepcjach socjologicznych autorstwa dwudziestowiecznych badaczy, m.in. Pitirima A. Sorokina i Vilfredo Pareto. Autor podjął się zaprezentowania teorii oraz przeanalizowania mechanizmów podziału cykli i jednocześnie zasygnalizował, że koncepcje cyklicznej zmiany społecznej przeżywają swój rozwój w okresach naznaczonych kryzysem, ponieważ właśnie wtedy ludzie mają nadzieję na zmianę trendu i nadejście lepszego czasu. To z kolei stanowi opozycję dla linearnych koncepcji zmiany społecznej, docenianych w okresach rozwoju ekonomicznego oraz stabilizacji struktur.

Dwa pierwsze teksty operują zatem na globalnej, makrospołecznej perspektywie i dotyczą metamorfoz w wymiarze społeczeństwa jako takiego. Kolejne artykuły naukowe prezentowane w tym tomie są już bardziej aspektowe – skupione na konkretnych studiach przypadku. Istotnym aspektem życia każdego człowieka jest sfera intymności i bliskich relacji płciowych, które nierzadko stawiają przed zaangażowanymi jednostkami nowe wyzwania. Temat z tego obszaru poruszył Artur Malec w artykule pt. *Pickup artists jako subkultura ponowoczesnego ryzyka*, przybliżając Państwu subkulturę uwodzicieli. Autor, nawiązując do koncepcji społeczeństwa ryzyka Ulricha Becka, podjął się scharakteryzowania społeczności uwodzicieli, która jako ruch maskulinistyczny była odpowiedzią na potrzeby mężczyzn z obszaru relacji intymnych z kobietami.

Swoim naukowym zainteresowaniem podzieliła się z Państwem kolejna autorka – Karolina I. Kaleta, twórczyni artykułu pt. *Stylowa Święta – meksykański kult Santa Muerte (Święta Śmierć) a moda*. Dokonała ona analizy związku między kultem Świętej Śmierci a modą, przybliżyła historię i istotę kultu, który choć staje się coraz popularniejszy, to nie został jeszcze szczegółowo zanalizowany. Autorka ponadto starała się sprostować powstające w tym obszarze nieścisłości i kontrowersyjne poglądy, tłumacząc genezy powstających mitów. Wartością dodaną artykułu jest podjęcie próby zinterpretowania elementów otaczających figurę Santa Muerte i jej modyfikacji, zwrócono też uwagę na wpływ wizerunku Świętej Śmierci na przemysł mody i popkulturę.

Wśród młodych badaczy tworzących niniejszy numer znalazła się także autorka artykułu pt. *Altruizm w kontekście ekonomicznym – analiza wybranych modeli i badań ekonomii behawioralnej* – Magdalena Wasilewska, która podjęła się przedstawienia podstawowych założeń ekonomii behawioralnej zestawionych z wynikami badań nad altruizmem i zachowaniami prospołecznymi w ekonomii. W tym celu przedstawiła wyniki eksperymentów laboratoryjnych, w których posłużono się wybranymi gramami (takimi jak np. ultimatum, dyktator i gra o dobro publiczne).

W artykule pt. *Analfabetyzm matematyczny – znaczenie społeczne* Damian Bączkiewicz poruszył problem, który dotyka współczesnego społeczeństwa, a za punkt wyjścia swoich rozważań przyjął znaczenie istnienia ograniczeń poznawczych, a także heurystyk tego typu, mających zastosowanie w procesach decyzyjnych. Tworząc syntetyczny opis pojęcia analfabetyzmu matematycznego, posłużył się rekonstrukcją książki *Analfabetyzm matematyczny i jego skutki* Johna A. Paulosa i m.in. w odniesieniu do tego źródła poruszył kwestie przyczyn i konsekwencji podejmowanego zagadnienia.

W głosie pt. *Zainteresowania poznawcze i osiągnięcia w nauce młodzieży szkół średnich – uzupełnienie ustaleń badawczych Janusza Mariańskiego i porównanie z danymi dotyczącymi młodzieży akademickiej* Marcin Choczyński przedstawił dane z ogólnopolskich badań socjologicznych młodzieży uczącej się w szkołach średnich oraz na uczelniach wyższych, zatytułowanych *Młdzież a wartości 2017*. Autor, analizując dane, dostrzegł spójność w zainteresowaniach badanej młodzieży – preferowanie muzyki oraz popularnej kultury medialnej i małe zainteresowanie kulturą wysoką. Nie oznacza to jednak, że nie następują żadne zmiany w tym obszarze, ponieważ zmieniają się idee samych zainteresowań i formy uczestnictwa. Przedstawione wyniki mogą być podstawą do rozwijania badań oraz podejmowania dyskusji np. na temat ulepszania narzędzia badawczego, które dałoby możliwość jeszcze bardziej zniuansowanego zbadania tego obszaru.

Inne spojrzenie na młodzież i jej opinie zaproponowała Natalia Wojak w materiale pt. *Zachowania suicydalne w opinii młodzieży licealnej (wybrane aspekty). Sprawozdanie z badań empirycznych*, w którym poruszyła problem zagubienia współczesnej młodzieży i postrzegania przez młodych ludzi samobójstwa. Wśród zainteresowań badawczych autorki znalazły się m.in. uwarunkowania, konsekwencje, działania postwencyjne oraz zasięg oddziaływania na środowisko młodzieżowe.

Tematyka relacji, miłości i w ogóle związków afektywnych cieszy się dużym zainteresowaniem oraz jest często poruszana na konferencjach naukowych. Nawiązaniem do tej tematyki jest opis Patryka Barszcza, który sporządził *Sprawozdanie z VI Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. Oblicza miłości. Przeszłość – Teraźniejszość – Perspektywy*. W konferencji odbywającej się w formie zdalnej wzięli udział naukowcy i badacze z 17 polskich ośrodków naukowych, podejmując m.in. kwestie miłości opisanej w literaturze i utworach muzycznych, samotności, cybermiłości czy miłości do zwierząt.

Tom zakończono recenzją napisaną przez Janusza Mariańskiego na temat książki Marii Sroczyńskiej zatytułowanej *Sacrum a młodość*. Autor, wspominając na wstępie o przemianach sacrum oraz kryzysie religijnym w nowoczesności, spowodowanym przez sekularyzm i populizm społeczno-ekonomiczny, z uznaniem odniósł się do publikacji, w której skupiono się na roli i miejscu sfery świętej w postawach współczesnej młodości.

Niniejszy numer, który mają Państwo przed sobą, zrodził się z idei dawania szansy młodszemu pokoleniu oraz zaznaczenia jego istotności w świecie nauki, zarówno jako osób zabierających głos, jak i obiektu zainteresowań naukowców i badaczy. Mam nadzieję, że będzie to dla Państwa przyjemna lektura.

Netografia

- Gajdamowicz J. (2022), *Młodzi wrocławianie zorganizowali manifestację „Solidarni z Ukrainą”*, <https://gazetawroclawska.pl/mlodzi-wroclawianie-zorganizowali-manifestacje-solidarni-z-ukraina-zdjecia/ar/c1-16071607> [dostęp 30.06.2022].
- Grzelak-Plewińska M., Barańska-Bekrycht A. (2022), *Wieluń – manifestacja młodzieży przeciwko wojnie na Ukrainie*, <https://www.radiolodz.pl/posts/77263-wielun-manifestacja-mlodziezy-przeciwko-wojnie-na-ukrainie-zdjecia> [dostęp 30.06.2022].
- Papiernik O. (2022), *Na Ukrainie młodość się skończyła*, <https://wiadomosci.dziennik.pl/swiat/artykuly/8452224,ukraina-mlodosc-wojna-rosja-wladimir-putin.html> [dostęp 30.06.2022].

Magda Ostrowska